

Granskning av kommunens hållbarhetsarbete med särskilt fokus på miljö- och klimatarbete

Ekerö kommun

December 2019

Daniel Stattin, projektledare

Nasim Khosravi, projektmedarbetare

Toussaint Ishimwe, projektmedarbetare

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och Revisionsfråga	3
1.3 Revisionskriterier	3
1.4 Kontrollmål	3
1.5 Avgränsning	4
1.6 Metod	4
2. Iakttagelser och bedömningar	5
2.1 Kontrollmål 1 - Definition av hållbarhet och hållbar utveckling	5
2.1.1 Iakttagelser	5
2.1.2 Bedömning	6
2.2 Kontrollmål 2 - Program för miljö- och klimatfrågor	6
2.2.1 Iakttagelser	6
2.2.2 Bedömning	8
2.3 Kontrollmål 3 - Uppföljningsbara mål, aktiviteter och resurser	8
2.3.1 Iakttagelser	8
2.3.2 Bedömning	9
2.4 Kontrollmål 4 - Tillfredsställande kommunikation kopplat till miljö- och klimatarbetet	9
2.4.1 Iakttagelser	9
2.4.2 Bedömning	10
2.5 Kontrollmål 5 - Löpande uppföljning	10
2.5.1 Iakttagelser	10
2.5.2 Bedömning	11
Revisionell bedömning	12

Sammanfattning

På uppdrag av Ekerö kommuns förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en granskning av kommunens hållbarhetsarbete med särskilt fokus på miljö- och klimatarbetet. Följande områden har granskats:

- Strategi för hållbarhetsarbetet
- Hållbarhetsmål/-aktiviteter samt resurser för att uppnå/genomföra dessa
- Hur strategin kommuniceras i organisationen
- Uppföljning av miljö- och klimatmål

Kommunfullmäktige beslutade under 2019 att anta Ekerö-alliansens politiska plattform som inriktning för de kommunala verksamheterna under innevarande mandatperiod. Plattformen uttrycker en övergripande vision och 11 övergripande målområden med tillhörande målsättningar, sammanlagt 93 mål med syfte att uppfylla samtliga mål innan mandatperiodens slut. Målområde 9, *Ekerö kommun står för en innovativ miljöpolitik som ger konkreta miljöeffekter*, är området som berör kommunens miljö- och klimatarbete där man strävar efter innovativa lösningar som skapar konkreta miljöeffekter och underlättar för alla att göra klimatsmarta val.

Mot denna bakgrund har en granskning genomförts av hur kommunen arbetar med miljö- och klimatmål, samt om dessa har implementerats och om uppföljning sker. Granskningen syftar till att besvara huruvida *kommunstyrelsen bedriver en ändamålsenlig styrning av kommunens hållbarhetsarbete i allmänhet, och miljö- & klimatarbetet i synnerhet?*

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande revisionella bedömning att kommunstyrelsen delvis bedriver en ändamålsenlig styrning av kommunens hållbarhetsarbete i allmänhet och miljö- och klimatarbete i synnerhet. Grunden för vår bedömning återfinns i avsnittet *Revisionell bedömning*, längst bak i denna rapport. I detta avsnitt återfinns även en avstämning av de fem kontrollmål som legat till grund för granskningens inriktning.

Utifrån granskningens iakttagelser och bedömningar lämnar vi följande rekommendationer för det fortsatta miljö- och klimatarbetet inom kommunen:

- Vi rekommenderar Ekerö kommun att upprätta en hållbarhetsstrategi med miljö- och klimatmål som sträcker sig längre än den fyraåriga mandatperioden. Strategin bör definiera vad miljömässig hållbarhet innebär mer konkret för kommunen samt ange riktningen för en långsiktig och ändamålsenlig styrning av miljö- och klimatarbetet.
- Klimatområdet kan på grund av sin komplexitet kräva en mer sammanhållen målstyrning, därför rekommenderar vi en mer utvecklad samverkan mellan nämnderna och kommunens miljöstrateg.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Utgångspunkten för Ekerö kommuns hållbarhetsarbete är av kommunfullmäktige antagna styrdokumentet **Ekerö-alliansens politiska plattform för perioden 2019-2022**. Plattformen uttrycker en övergripande vision och elva övergripande målområden där ett av målområde behandlar kommunens arbete med miljö- och klimat för innevarande mandatperiod. Kommunstyrelse och nämnder har beslutat om mål för sina verksamheter som är direkt relaterade till de övergripande målen.

Ekerö kommun har sedan 2018 arbetat med att färdigställa en energistrategi. Energistrategin berör endast klimatfrågor som är kopplade till energi. Syftet med energistrategin är att stärka kommunens arbete med energifrågor och för att kunna möta de utmaningar och krav som kommunen står inför. Strategin ska även vara kommunens gällande energiplan i enlighet med lagen om kommunal energiplanering och motsvara kommunens arbete med det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* samt det globala målet *Hållbar energi för alla*. Energistrategin är för närvarande under framtagning och har därmed inte antagits av kommunfullmäktige.

Ekerö kommuns revisorer har beslutat att genomföra en granskning av hur kommunen arbetar med hållbarhetsfrågor med särskilt fokus på miljö- och klimatarbete. Granskningen genomförs utifrån en bedömning av väsentlighet och risk av hur hållbarhetsarbetet har implementerats samt att uppföljning sker.

1.2 Syfte och Revisionsfråga

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga:

Bedriver kommunstyrelsen en ändamålsenlig styrning av kommunens hållbarhetsarbete i allmänhet, och miljö- och klimatarbete i synnerhet?

1.3 Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som revisorerna utgår ifrån vid analys och bedömningar. Följande revisionskriterier ligger till grund för granskningsinsatsen:

- Agenda 2030 - FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling
- Relevanta policys, mål, strategier inom hållbarhetsområdet och miljö- och klimatarbetet som kommunen fattat beslut om.

1.4 Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan inriktas granskningen mot följande kontrollmål:

Kontrollmål 1

Ekerö kommun har definierat vad hållbarhet och hållbar utveckling innebär för kommunen och det finns en tydlig planering.

Kontrollmål 2

Det finns ett tydligt program för hur regionen ska arbeta med miljö- och klimatfrågor.

Kontrollmål 3

Hållbarhetsstrategin med tillhörande lokala mål har konkretiserats i uppföljningsbara mål/aktiviteter och erforderliga resurser har avsatts.

Kontrollmål 4

Hållbarhetsstrategin och beslutade aktiviteter har kommunicerats i organisationen på ett tillfredsställande sätt.

Kontrollmål 5

Det sker en löpande uppföljning av hur arbetet med att nå mål och genomföra aktiviteter fortskrider.

1.5 Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta kommunstyrelsen.

1.6 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer samt genomgång av insamlade dokument. Granskning av dokumentation har innefattat relevanta styrdokument och rapporterade resultat såsom:

- Ekerö-alliansens politiska plattform för perioden 2019-2022
- Ekerö kommuns energistrategi
- Ekerö kommuns delårsrapport 2019
- Ekerö kommuns budget 2019
- Översiktsplan för Ekerö kommun till år 2030 - med sikte på år 2050

Intervjuer har genomförts med följande funktioner:

- Miljöstrateg
- Miljöutbildare
- Planeringschef
- Kommunalråd
- Kommundirektör
- Biträdande kommundirektör

Rapporten har faktakontrollerats av de intervjuade.

Bedömningsskala som används vid bedömning av kontrollmål:

Ej uppfyllt	Red
Delvis uppfyllt	Yellow
Uppfyllt	Green

2. Iakttagelser och bedömningar

Nedan presenteras granskningsresultatet utifrån vad som framkommit i dokumentstudier och intervjuer. Under varje kontrollmål presenteras iakttagelser och våra bedömningar.

2.1 Kontrollmål 1 - Definition av hållbarhet och hållbar utveckling

Kommunen har definierat vad hållbarhet och hållbar utveckling innebär för kommunen och det finns en tydlig planering

2.1.1 Iakttagelser

Inledningsvis i granskningen framkommer det att Ekerö kommun inte har konkretiserat begreppen *hållbarhet* och *hållbar utveckling* och dess innebörd för kommunen. I nuläget finns det varken övergripande hållbarhetsprogram eller miljö- och klimatstrategi. Hållbarhetsarbetet utgår ifrån den politiska plattformen för mandatperioden 2019-2022. I den politiska plattformen finns det 10 mål som är direkt kopplade till miljö- och klimatarbetet. Ledningen i Ekerö kommun anser att den politiska plattformen ger en tydlig och effektiv styrning av miljö- och klimatarbetet samt att den ger goda förutsättningar för konkreta effekter, således har kommunen medvetet valt att inte anta specifika strategidokument för miljö- och klimatarbetet.

Under 2018 påbörjade kommunens dåvarande miljöstrateg arbetet med att färdigställa en energistrategi men det arbetet har skjutits upp till följd av personalförändringar. Energistrategin har därmed inte antagits av kommunfullmäktige. Ekerö kommun har som många andra mindre kommuner utmaningar med kompetensförsörjning då anställda söker sig till Stockholm och andra större kommuner, vilket i detta fall försvårat utvecklingen av kommunens miljö- och klimatarbete. En ny miljöstrateg har anställts som framöver kommer att ha ansvaret för arbetet med att färdigställa energistrategin.

I intervjun med kommunalrådet (kso) framkommer det att hållbarhetsfrågor är viktiga för Ekerö kommun och att de utgör en del av verksamhetsplaneringen för 2020. Det finns ett antal pågående projekt inom kommunen med syftet att främja social, ekologisk och ekonomisk hållbar utveckling. Kommunen framhåller de goda resultat som har nåtts inom arbetet med social hållbarhet, där kommunen hamnar på fjortonde plats av 46 storstadskommuner i landet under 2019. Rankningen görs av Dagens Samhälle och bedömer hur väl kommuner klarar Agenda 2030-målen. I år utgår rankingen från det tredje globala målet - *God hälsa och välbefinnande*.

Ekerö kommun hamnar dock på plats 219 av 290 i årets kommunrankning för Sveriges miljöbästa kommun och rankas på en sista plats bland länets kommuner. Rankningen görs av Aktuellt hållbarhet i samarbete med Miljöbarometern, som är ett digitalt verktyg för hållbarhetsredovisning. Miljöbarometern är en omfattande enkät som täcker kommunernas miljö och klimatarbete kopplat till transporter, byggnader, livsmedel, avfall, energi, naturvård, vatten och upphandling.

I en annan rankning som tidningen Dagens Samhälle har gjort rankas Ekerö kommuns miljö och klimatarbete högt. Ekerö hamnar på en andra plats bland landets storstadskommuner. Åtta variabler är med i rankingen som rör utsläpp av

växthusgaser, miljöbilar i kommunens organisation, miljöbilar i geografiska området, körsträcka med personbil och skyddad natur.

Under den innevarande mandatperioden vill kommunen intensifiera arbetet med att främja en ekologisk hållbar utveckling. Kommunen vill göra detta genom innovativa miljö- och klimatsatsningar som utgår från målen i Ekerö-alliansens politiska plattform för mandatperioden 2019-2022. Med en ny miljöstrategi inom verksamheten finns förhoppningar om att kunna planera och strukturera miljö- och klimatarbetet samt att utveckla definitionen av vad hållbarhet och hållbar utveckling innebär för Ekerö kommun på längre sikt.

2.1.2 Bedömning

Målen i den politiska plattformen fokuserar på innevarande politisk mandatperiod. Vår bedömning är därmed att kommunen på kort sikt har definierat en miljö- och klimatstrategi genom miljömålen i Ekerö-alliansens politiska plattform. Givet utmaningarnas karaktär bedömer vi att det finns behov av en mer långsiktig styrning av miljö- och klimatarbetet. Utan en långsiktig strategi riskerar kommunen att tappa helhetsperspektivet kring hållbarhetsarbetet i allmänhet och miljö- och klimatarbetet i synnerhet. Vi bedömer också att kommunen bör utreda om de nuvarande målen är i linje med de nationella miljö- och klimatmålen.

Vi bedömer även att målen riskerar att bli otydliga då det under målen inte anges inriktningsmål med syftet att vägleda nämnderna och verksamheten i deras arbete.

2.2 Kontrollmål 2 - Program för miljö- och klimatfrågor

Det finns ett tydligt program för hur kommunen ska arbeta med miljö- och klimatfrågor

2.2.1 Iakttagelser

Det är Ekerö-alliansens politiska plattform för mandatperioden 2019-2022 som anger den huvudsakliga riktning för kommunens i miljö- och klimatarbete. I den politiska plattformen finns elva övergripande målområden med sammanlagt 93 mål, ett av de elva målområdena avser kommunens arbete med miljö- och klimat. Målen beslutades av kommunfullmäktige 2019-04-09 och följdes upp för första gången i kommunens delårsrapport. Samtliga målsättningar i den politiska plattformen ligger på en övergripande nivå och specificerar inte hur verksamheterna ska nå dessa. Vi noterar att planeringen för genomförandet åligger varje nämnd och förvaltning. I granskningen framkommer det att ingen med djupare kompetens inom miljö- och klimatarbete varit delaktig i framtagandet av plattformen och dess miljö- och klimatmål.

Utifrån de övergripande målen beslutar kommunstyrelsen och berörda nämnder om nämndspecifika mål och aktiviteter för sina respektive verksamheter. Verksamheterna ska själva ta ställning till prioriteringar och metoder för utförandet. I intervjuer med tjänstemän i verksamheten framkommer att målen ska konkretiseras genom aktiviteter i verksamhetsplanen. Vi kan inte bestyrka detta då vi i granskningen inte tagit del av några verksamhetsplaner.

De 11 övergripande målområdena beskrivs i delårsrapporten som följande:

1. Medborgarnas möjlighet till dialog och inflytande ska öka
2. Det är enkelt att resa till, från och inom Ekerö kommun
3. Ekerö ska fortsatt vara en av Sveriges tryggaste kommuner
4. Ekerö kommun utmärks av god hållbar integration
5. Ekerö kommun är en välskött ekonomi i balans baserat på effektivt resursutnyttjande med minst en procents överskott och utan överuttag av kommunalskatt
6. I Ekerö kommuns skolor är kunskap, ordning och trivsel i centrum
7. Ekerö kommun ska fortsatt vara en av Sveriges bästa kommuner att åldras i
8. I Ekerö kommun är det enkelt för företag att starta, växa och utvecklas
- 9. Ekerö kommun står för en innovativ miljöpolitik som ger konkreta miljöeffekter**
10. I Ekerö kommun finns förutsättningar för en meningsfull och trygg fritid för alla åldrar
11. Ekerö kommun är en kommun med närhet till natur, kultur och service

Miljö- och klimat finns med i beskrivningen av flera av de ovannämnda målområdena, men det är målområdet **Ekerö kommun står för en innovativ miljöpolitik som ger konkreta miljöeffekter** som främst inriktar sig på miljö- och klimatområdet. I granskningen framkommer det att målen som avser miljö- och klimat uppfattas som något otydliga för delar av verksamheten. Målområde 9 berör främst miljönämnden, tekniska nämnden och kommunstyrelsen som har fått i uppdrag att faställa nämnds specifika mål.

Ekerö-alliansens målsättningar för en innovativ miljöpolitik som ger konkreta miljöeffekter:

1. Förbättra kommunens möjligheter att ta hänsyn till ett miljöperspektiv i fler beslut.
2. Synliggör och förenkla regler för att underlätta för alla att göra klimatsmarta val.
3. Underlätta för företag i deras kontakt med kommunen och miljökontoret.
4. Upprätta solceller på alla Ekerö Bostäders nybyggnationer och Rot-projekt samt kommunens nyproducerade byggnader.
5. Ge alla Ekerö Bostäders hyresgäster möjlighet att ladda sina elbilar och laddhybrider.
6. Miljöanpassa kommunens lokaler.
7. Inför biobaserad närvärme.
8. Påskynda utbyggnaden av det kommunala vatten- och avloppsnätet
9. Skydd för Jungfrusundsåsen samt Ekebyhovsdalen
10. Arbeta för giffri miljö för barn och ungdomar

I delårsrapporten framgår det hur väl nämnderna har uppfyllt sina mål samt vilka aktiviteter och satsningar som kopplats till de övergripande målen.

Ekerö kommun har antagit en översiktsplan till år 2030 med sikte på år 2050, som visar hur mark- och vattenområden avses användas samt ger vägledning för kommunens och andra myndigheters beslut. Översiktsplanen anger även hur miljö kvalitetsnormer, respektive nationella och regionala mål och planer avses att tillgodose. Planen antogs av kommunfullmäktige 2018-03-06. I översiktsplanen framkommer det att kommunen kontinuerligt identifiera risker genom att genomföra risk- och sårbarhetsanalys en gång per mandatperiod. Det pågår just nu ett arbete med att färdigställa risk- och sårbarhetsanalys för innevarande mandatperiod. Vi har i denna granskning inte tagit del av risk- och sårbarhetsanalysen från föregående mandatperiod.

2.2.2 Bedömning

Vi bedömer att kommunen i nuläget inte har ett specifikt program för miljö- och klimatarbetet. Vi kan bestyrka att kommunen fastställt övergripande mål som anger riktningen för hållbarhetsarbetet inom nuvarande mandatperiod.

I granskningen framgår det att nämnderna tar sig an och konkretiserar aktiviteter och indikatorer som de bedömer är väsentliga för sina verksamheter. Det finns inga inriktningsmål kopplade till de övergripande målen vilket vi bedömer riskerar att göra målen otydliga för nämnderna. Vi bedömer att det finns behov av tydligare målsättningar och kvantifierade ambitioner. Tydligare målsättningar skulle ge nämnderna bättre förutsättningar i arbetet med att sätta upp egna, mer ambitiösa mål.

Vi bedömer också att en utvärdering av de nuvarande målen tillsammans med kommunens miljöstrategi bör ske.

2.3 Kontrollmål 3 - Uppföljningsbara mål, aktiviteter och resurser

Hållbarhetsstrategin med tillhörande lokala mål har konkretiserats i uppföljningsbara mål/aktiviteter och erforderliga resurser har avsatts

2.3.1 Iakttagelser

I granskningen framgår det att kommunfullmäktige antagit de övergripande målen för miljö- och klimatarbetet som presenteras i den politiska plattformen. Sedan har berörda nämnder och förvaltningar ansvaret för genomförandet genom att utveckla nämndspecifika mål samt bryta ner och konkretisera målen till aktiviteter som antas i nämndernas i verksamhetsplaner. Vi kan i denna granskning inte bestyrka om målen har antagits i nämndernas verksamhetsplaner då vi inte har tagit del av kommunens innevarande verksamhetsplaner. Nämnderna ansvarar även för att fastställa målindikatorer och uppföljningen av dem. Nämnderna driver arbetet självständigt och det framkommer i intervjuerna att det finns behov av övergripande stöd i arbetet. Det framkommer i granskningen att det inte finns strukturerade rutiner och processer för hur arbetet med de områdesspecifika målen bör drivas och hur effektmätning ska genomföras.

Avseende frågan om programmet konkretiserats i uppföljningsbara mål eller aktiviteter visar vår granskning att det i delårsrapporten finns indikatorer kopplade till de olika målen i den politiska plattformen. Indikatorerna kan ses som nedbrutna målsättningar

för att mäta de olika nämndernas hållbarhetsarbete och därmed den politiska plattformens måluppfyllnad.

Kommunstyrelsen har beslutat om ytterligare två mål och miljönämnden har beslutat om ytterligare fem mål kopplat till miljö- och klimatarbetet. Till samtliga mål finns en eller flera indikatorer knutna som är bedömningsgrund för måluppfyllelsen. Bedömning sker utifrån hur väl nämnderna har uppnått sina mål. I vår granskning har vi noterat att ett flertal mål inom klimatområdet inte har uppnåtts detta beror främst på att målen avser hela innevarande mandatperiod, vilket innebär att de flesta aktiviteter för måluppfyllelse inte har påbörjats eller är i starten.

I form av personella resurser finns en heltidsanställd miljöstrateg. Vidare kan vår granskning inte styrka att det upprättats någon kalkyl som anger hur stora resurser som krävs för att genomföra målen för hållbar utveckling. Granskningen visar även att det inom förvaltningarna saknas tjänstemän med djupare kompetens inom miljö- och klimatområdet.

2.3.2 Bedömning

Vi bedömer att målen i den politiska plattformen som avser hållbar utveckling delvis har konkretiserats i uppföljningsbara mål/aktiviteter. Vår bedömning grundar sig på:

I granskningen framgår det att förvaltningarna tar sig an och konkretiserar aktiviteter och indikatorer som de bedömer är väsentliga för sina verksamheter. Givet den låga kunskapsnivån i verksamheterna inom området bedömer vi att det finns behov av inriktningsmål kopplat till de övergripande målen för hållbar utveckling. Vi bedömer också att de finns behov av en tätare dialog mellan kommunens miljöstrateg och förvaltningarna. En tätare dialog skulle underlättat förankringen av miljö- och klimatarbetet i organisationen. I och med att förvaltningarna styr vilka aktiviteter och indikatorer som de ska prioritera bedömer vi att det finns en risk att komplicerade mål blir svåra att följa upp utan en samverkan med kommunens miljöstrateg.

2.4 Kontrollmål 4 - Tillfredsställande kommunikation kopplat till miljö- och klimatarbetet

Hållbarhetsstrategin och beslutade aktiviteter har kommunicerats i organisationen på ett tillfredsställande sätt
--

2.4.1 Iakttagelser

Det finns i nuläget ingen övergripande hållbarhetsstrategi i kommunen. Det som anger riktningen för hållbarhetsarbetet är den politiska plattformen och dess mål. Målen har tagits fram tillsammans förvaltningschefer. Den politiska plattformen har kommunicerats till nämnderna men i övrigt sker ingen kontinuerlig kommunikation ut till verksamheten angående miljö- och klimatmålen. Det är nämndernas uppgift att kommunicera ut målen till respektive verksamhet. I granskningen noterar vi att det inte förekommit någon dialog mellan förvaltningarna och kommunens miljöstrateg i arbetet med att utforma och genomföra aktiviteter kopplade till målen. I granskningen framgår det att verksamheten har behov av en tätare dialog med miljöstrategen för att bättre kunna planera arbetet.

De nuvarande målen är nya och kunskapen om dem är inom vissa delar av verksamheten låga. Det finns inga utbildningsinsatser för miljö- och klimatarbetet.

När det gäller kommunikation utanför kommunens organisation finns miljöutbildaren inom förskola och skola, som fungerar som stöd i det samhälleliga miljöarbetet och jobbar med att konsultera samt ge utbildning inom området till förskolechefer. Personen jobbar med detta på 25% och slutar i januari. Det är inte klart hur eller om denna person ska ersättas.

2.4.2 Bedömning

Nämnderna har varit delaktiga i framtagandet av de övergripande målen och vi bedömer det finns kännedom om de övergripande miljö- och klimatmålen inom kommunens organisation. Granskningen visar att det inte förekommer någon kommunikation mellan kommunens miljöstrateg och förvaltningarna som har i uppgift att verkställa de övergripande målen i aktiviteter. Vi bedömer att en kontinuerlig kommunikation mellan förvaltningarna och miljöstrategen skulle bidra till ett mer kvalitativt arbete som ger mer effekt. Vi bedömer också att det finns behov av löpande kunskapshöjande kommunikationsinsatser från miljöstrategfunktionen ut till verksamheten.

2.5 Kontrollmål 5 - Löpande uppföljning

Det sker en löpande uppföljning av hur arbetet med att nå mål och genomföra aktiviteter fortskrider

2.5.1 Iakttagelser

Granskningen styrker att Ekerö kommuns övergripande mål samt de nämndspecifika målen följs upp löpande i delårsrapporter. Vid tidpunkten av denna granskning hade en delårsrapport gjorts på de nya elva övergripande hållbarhetsmålen.

I delårsrapporten noteras kortfattat status på målen samt en beskrivning på indikatorer för måluppfyllnad. Till grund för att bedöma måluppfyllelse ligger de aktiviteter som nämnderna fastställt. Gällande grad av måluppfyllelse noterar vi att flera av målen ännu inte är uppnådda. Detta beror främst på att målen avser hela mandatperioden och att arbetet i flera fall inte påbörjats. Det framgår av genomförda intervjuer att det inte har tagits fram nyckeltal och mätbara effekter av beslutade aktiviteter.

Vi noterar att en utmaning som lyfts vid intervjuer är att hitta tillfredsställande uppföljningsindikatorer för att mäta måluppfyllelse.

I delårsrapporten noteras att grad av måluppfyllelse för det övergripande målet *Ekerö kommun står för en innovativ miljöpolitik som ger konkreta miljöeffekter* i nuläget är 0,25 av 1. Genomsnittlig måluppfyllnad för de elva övergripande målen är 0,4.

Vi noterar att det från kommunstyrelsens håll inte har fattats beslut om vilka kriterier som skall ligga till grund för bedömningen om huruvida det övergripande hållbarhetsmålet uppnås. Detta är upp till nämnder och förvaltningar att bedöma.

2.5.2 Bedömning

Vi bedömer att det delvis sker en löpande uppföljning av hur arbetet med att nå hållbarhetsmålen och genomföra aktiviteter fortskrider.

Bedömningen baseras på att det sker en uppföljning av de övergripande målen i den politiska plattformen på delårsbasis. Däremot bedömer vi att kriterier för måluppfyllelse inte är i tydligt formulerade och att uppföljningen således riskerar att bli godtycklig. Det är dock primärt mer en brist i målformuleringarna än i uppföljningsprocessen, men det medför en risk att uppföljningen inte blir helt ändamålsenlig.

Då målen antogs i april 2019 har det skett en delårsuppföljning. Därmed är det svårt att i denna granskning bedöma hur hög målluppfyllnadsgraden är då målen avser hela mandatperioden.

Revisionell bedömning

Ekerö kommun har genom de övergripande målen i den politiska plattformen för mandatperioden 2019-2022 definierat riktningen för miljö- och klimatarbetet på kort sikt. I nuläget finns ingen strategi för ett långsiktigt miljö- och klimatarbete. Givet utmaningarnas karaktär bedömer vi att det finns behov av en mer långsiktig styrning av miljö- och klimatarbetet. Utan en långsiktig strategi riskerar kommunen att tappa helhetsperspektivet kring hållbarhetsarbetet i allmänhet och miljö-och klimatarbetet i synnerhet. Vi bedömer att en utvärdering bör göras av de nuvarande målen tillsammans med kommunens miljöstrategi, kommunen bör även försöka definiera och bryta ner de nationella klimatmålen på lokal nivå för Ekerö Kommun.

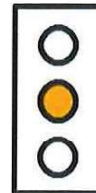
I och med kommunens arbetssätt där förvaltningarna har en stor självständighet i hållbarhetsarbetet så har nämnderna ett stort ansvar för kommunens hållbara utveckling. Vi bedömer att en mer aktiv målstyrning från nämndernas sida kan vara nödvändig för att verksamheterna ska röra sig mot beslutade mål. För ett mer ändamålsenligt och kvalitativt miljö- och klimatarbete bör nämnderna samverka med kommunens miljöstrategi.

Vi bedömer att det sker en löpande uppföljning av hur arbetet med att nå målen fortskrider. Däremot bedömer vi även att kriterier för måluppfyllelse inte är i tydligt formulerade och att uppföljningen således riskerar att bli godtycklig. Det är dock primärt mer en brist i målformuleringarna än i uppföljningsprocessen, men det medför en risk att uppföljningen inte blir helt ändamålsenlig.

Vi bedömer att det finns behov av en mer kontinuerlig kommunikation mellan verksamheten och kommunens miljöstrategi. Vi bedömer även att det finns behov av kunskapshöjande insatser för verksamhetsorganisationen.

Bedömning görs utifrån följande kontrollmål:

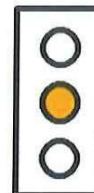
Kontrollmål	Bedömning
Ekerö kommun har definierat vad hållbarhet och hållbar utveckling innebär för kommunen och det finns en tydlig planering.	Delvis uppfyllt I nuläget finns inga specifika övergripande långsiktiga styrdokument för miljö- och klimatarbetet. Hållbarhetsarbetet definieras och utgår från de hållbarhetsmål som finns i den politiska plattformen för mandatperioden 2019- 2022.

Delvis uppfyllt

Det finns ett tydligt program för hur kommunen ska arbeta med miljö- och klimatfrågor.

I nuläget finns inget program eller övergripande långsiktig strategi för kommunens hållbarhetsarbete. Riktningen ges av målen i Ekerö-alliansens politiska plattform. Vi bedömer att det finns behov av en tydligare strategi.

Delvis uppfyllt

Hållbarhetsstrategin med tillhörande lokala mål har konkretiserats i uppföljningsbara mål/aktiviteter och erforderliga resurser har avsatts.

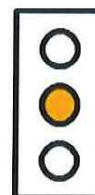
Nämnderna har självständigt brutit ner de övergripande målen. Vi bedömer att valda aktiviteter bör utvärderas tillsammans med miljöstrateg. Vi bedömer att ett tätare samarbete med miljöstrateg kommer att bidra till mer ändamålsenliga mål/aktiviteter.

Delvis uppfyllt

Hållbarhetsstrategin och beslutade aktiviteter har kommunicerats i organisationen på ett tillfredsställande sätt.

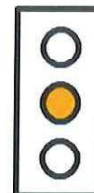
Vi bedömer att den politiska plattformens innehåll har kommunicerats ut till organisationen. Givet miljö- och klimatarbetets komplexitet bedömer vi att det finns behov av mer kontinuerlig och återkommande kommunikation kring de övergripande miljö- och klimatmålen.

Delvis uppfyllt

Det sker en löpande uppföljning av hur arbetet med att nå mål och genomföra aktiviteter fortskrider.

Vi bedömer att det sker en löpande uppföljning av hur arbetet med att nå målen fortskrider. Däremot bedömer vi att kriterier för måluppfyllelse inte är tydligt formulerade och att uppföljningen således riskerar att bli godtycklig. Det är dock primärt mer en brist i målformuleringarna än i uppföljningsprocessen, men det medför en risk att uppföljningen inte blir helt ändamålsenlig.

Mot bakgrund av genomförd granskning är vår sammanfattande revisionella bedömning att kommunstyrelsen delvis bedriver en ändamålsenlig styrning av kommunens hållbarhetsarbete i allmänhet och miljö- och klimatarbete i synnerhet.

Utifrån granskningens iakttagelser och bedömningar lämnar vi följande rekommendationer för det fortsatta miljö- och klimatarbetet inom kommunen:

- Vi rekommenderar Ekerö kommun att upprätta en hållbarhetsstrategi med miljö- och klimatmål som sträcker sig längre en till nuvarande politiska mandatperiod. Strategin bör tydligt definiera vad miljömässig hållbarhet innebär mer konkret för kommunen samt ange riktningen för en långsiktig och ändamålsenlig styrning av miljö- och klimatarbetet.
- Klimatområdet kan på grund av sin komplexitet kräva en mer sammanhållen målstyrning, därför rekommenderar vi en mer central samverkan mellan nämnderna och kommunens miljöstrateg.

2019-12-09

Richard Moëll Vahul
Uppdragsledare

Daniel Stattin
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Ekerö kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 19 augusti 2019. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.